

ادامه از صفحه اول

ایران؛ با نفت یا بدون نفت؟

کمربندها را سفت کرد، از مردم با شعار قرضه ملی وام گرفت که از دارا تا فقیر با شور در آن مشارکت کردند. وقتی فشار افزایش یافت، برای پرداخت حقوق کارمندان درصدد فروش دارایی‌های تجملی وزارتخانه‌ها و حتی چاپ اسکناس برآمد. سرانجام آن انسجام دیرین کسست و مصدق با چاشنی قدرت‌نمایی یا کودتای نظامیان جای خود را به نخست‌وزیر برگزیده شاه داد و ماجرای که می‌دانیم. اکنون که بار دیگر صدور نفت ایران در گشمکش میان ایران و آمریکا تحریم شده و بیم آن می‌رود با کاهش شدید فروش نفت، خریدهای خارجی به‌دلیل کمبود ارز با مشکل مواجه شود. باز هم اصطلاح «اقتصاد بدون نفت» به گوش می‌رسد. گویی سیاست بسیار موفقی بوده که اکنون لازم است بار دیگر به استقبال آن رفت. اگر نفت تمام شود یا فروش آن قطع شود، کشور صادرکننده نفت نیز خودبه‌خود در ردیف کشورهای فاقد نفت قرار می‌گیرد؛ یعنی اقتصاد بدون نفت یک سیاست اقتصادی محسوب نمی‌شود بلکه الزامی ناگزیز است. مانند بنگلادش و چاد که اقتصادشان بدون نفت است؛ مگر آنکه نیازی کوتاه‌مدت آن را ایجاب کند. شاید بد نباشد به معنای دیگری از اقتصاد بدون نفت اشاره و بررسی شود آیا شرایط امروز شاهیته به وضعیت دوران مصدق دارد و نیاز است که نفت از درآمدهای ایران حذف شود؟

یک معنای اصولی اقتصاد بدون نفت برای کشورهای نفت‌خیز این است که بودجه جاری خود را بر مبنای گردش متعارف اقتصاد و مالیات و درآمدهای متعارف بدون توجه به نفت تنظیم کند؛ یعنی فروش سرمایه کشور که متعلق به نسل‌های آینده است، صرف هزینه‌های مصرفی و جاری نشود. در این صورت درآمد حاصل از فروش سرمایه نفتی با رعایت اصول اقتصادی مانند پیشگیری از بیماری هلندی و تورم‌های خفنی‌کننده، از سرمایه نفتی به سرمایه درآمذا از نوع دیگر تبدیل شود. تشکیل سازمان برنامه در ایران از همین تفکر الهام گرفته بود. نروژ نمونه مناسبی از کشوری نفت‌خیز است که سرمایه نفت را در داخل کشور یا خارج به انواع دیگر سرمایه تبدیل می‌کند تا در پایان دوران نفت نیز درآمد پایداری باقی بماند. طبیعی است که معنای اقتصاد بدون نفت چه در دوران مصدق و چه اکنون نسبتی با این مفهوم اقتصادی ندارد، بلکه تطبیق دادن هزینه‌های جاری از محل نفت به درآمدهای دیگر با تن‌دادن به کاهش مصرف و کاستن از هزینه است.

در دوران نهضت ملی قرار بود پس از ملی‌کردن نفت تولید و فروش آن حتی با استفاده از پرسنل خارجی ادامه یابد. سال‌ها پیش از آن دکتر مصدق با پیشنهاد رحیمیان، وکیل قوچان، برای ملی‌کردن نفت مخالفت کرده بود، زیرا معتقد بود ایران پولی برای پرداخت غرامت ندارد. در نتیجه می‌دانست ملی‌کردن شرکت انگلیسی‌نفت که بزرگ‌ترین پالایشگاه جهان را با شهرسازی در آبادان و ساختن بندر و اسکله و چاه‌های نفت و لوله‌های انتقال نفت و تأسیسات مسجد سلیمان، ایجاد کرده بود، مستلزم چانه‌زنی برای پرداخت غرامت بود. در اثر توافق‌نشدن با انگلیس، فروش بین‌المللی نفت ایران تعطیل شد؛ اما جریانات سیاسی و افزوده‌شدن برنامه‌های پیش‌بینی‌نشده به دستور کار دولت مصدق از سویی موجب طولانی‌شدن تعطیلی صنعت نفت شد و از سویی هیجانات ملی برخی از وزرا موجب قطع رابطه با انگلیس و باتلکلیف‌ماندن غرامت‌ها شد که به ملی‌شدن شرکت نفت انگلیس که امری قانونی نبود که در خود انگلیس بارها انجام شده بود، رنگ مصادره داد؛ امری که پذیرفتنی نبود. به این ترتیب با درین‌بست قرارگرفتن فروش، سیاست انقلابی الزامی را اقتصاد بدون نفت نامیدند.

در دوران کنونی، اقتصاد ایران بسیار پیچیده‌تر شده است. کلان‌شهرها به شبکه‌های گاز، برق، آب، تلفن و ارتباطات متصل‌اند و صنایع گسترده مصرف‌کننده عمده انرژی هستند. در واقع با تحریم صادرات نفت فقط منبع ارز خارجی ایران تضعیف می‌شود. تا همین چند ماه قبل، تولید نفت ایران به سه‌ونیم میلیون بشکه در روز می‌رسید که حداکثر دو میلیون بشکه آن صادر می‌شد. نفت بیش از یک‌ونیم میلیون بشکه مصرف داخلی دارد و با گاز مصرفی که معادل دوونیم میلیون بشکه نفت است، مصرف داخلی را می‌توان معادل چهار میلیون بشکه نفت در روز برآورد کرد که تبدیل‌کردن آن به رزای بر مبنای شبکه‌ای هفتاد دلار و دلار ۱۰۰ هزار ریالی، مبلغ عظیمی را تشکیل می‌دهد که حتی با فرض به‌صفررسیدن صادرات نفت، در مقایسه با ترکیه و کره جنوبی که نیازهای داخلی را هم وارد می‌کنند، اقتصاد امروزی ایران را به‌هیچ‌وجه نمی‌توان اقتصاد بدون نفت نامید؛ اما پرسش اصلی این است که چه در دوران مصدق و چه اکنون، چرا کشورمان به‌جای حل مسائل خارجی و دست‌یافتنی به پیشرفت و توسعه با بهره‌مندی کامل و علمی و اصولی از درآمد نفتی، از چنین موهبت و درآمد بزرگی محروم شود؟ چرا نباید بهداشت و آموزش عمومی و رایگان با استاندارد بالا در اختیار مردم باشد، چرا نباید رودخانه‌ها دیواره‌دشی و تراس‌بندی و لای‌روبی شوند و در حاشیه شهرها سیل‌بندهای اصولی به وجود آید. چرا نباید صنایع بزرگ و کوچک جوانان ما را به کار بگیرند و حتی نیروی کار خارجی به ایران بیاید؟ برای گشودن طلسم و برون‌رفت از این دام گسترده‌شده علیه ایران، باید تدبیر کرد.

politics@sharghdaily.ir

شرق: انتخابات هیئت‌رئیس‌ه مجلس دهم، شاید آخرین مجال برای سنجش توان امید‌ها است. پنجم خرداد برای آخرین بار نمایندگان این دوره مجلس باید رئیس و هیئت‌رئیس‌ه را انتخاب کنند. درحالی‌که به نظر می‌رسد ۱۱ سال ریاست علی لاریجانی بر قوه مقننه به ایستگاه دوازدهم نزدیک می‌شود. فراکسیون امید از آغاز مجلس دهم به جایگاه نواب رئیس رضایت داده. محمدرضا عارف، رئیس فراکسیون، هم در این سال رقابت ریاست مجلس را به لاریجانی واگذار کرده. هنوز مشخص نیست که او برای آخرین بار نامزد انتخابات مجلس خواهد شد یا نه. هرچند نمایندگان امیدی از تشکیل کمیته انتخابات هیئت‌رئیس‌ه در این فراکسیون خبر دادند؛ اما شنیده‌ها حاکی از آن است که این کمیته هنوز به جمع‌بندی نهایی نرسیده است. عبدالکریم حسین‌زاده، نایب‌رئیس فراکسیون و رئیس این کمیته، هم همین را می‌گوید. از سوی دیگر نمایندگان فراکسیون مستقلین که نزدیک به رئیس کنونی مجلس هستند، حفظ لاریجانی را خط قرمز انتخابات هیئت‌رئیس‌ه می‌دانند. ولایتی‌ها هم

سال گذشته با کناره‌گیری در لحظات آخر باعث ادامه ریاست لاریجانی بر بهارستان شدند و هنوز کاندیدایی برای ریاست اعلام نکرده‌اند. **لاریجانی خط قرمز مستقلین** مهرداد لاهوتی، سخنگوی فراکسیون مستقلین، به «ایستنا» گفته که اعضای فراکسیون مستقلین در جلسه‌ای روی ریاست آقای لاریجانی تفاهم کردند؛ زیرا حفظ ریاست ایشان خط قرمز فراکسیون مستقلین است؛ اما درباره نواب رئیس قرارش نظر فراکسیون‌های دیگر را ببینیم. اگر آنها تصمیمی برای ائتلاف داشتند، ما هم آمادگی این امر را داریم. فراکسیون مستقلین در ترکیب هیئت‌رئیس‌ه هم دو عضو دارد. محمد آشوری، نماینده بندرعباس و بهروز نعمتی که از فهرست امید تهران راهی بهارستان شد و بعد به سوی فراکسیون مستقلین غلغیت. حتی رئیس این فراکسیون کاظم جلالی هم با فهرست اصلاح‌طلبان تهران سرر از مجلس دهمم درآورد. غلامرضا جعفرزاده ایمن‌آبادی از دیگر اعضای مستقلین است که اصلاح‌طلبان او را راهی مجلس کرده‌اند. هرچند آخرین آنها هم نیست.

پنجم خرداد آخرین هیئت‌رئیس‌ه مجلس دهم انتخاب می‌شود

لاریجانی همچنان شانس اول

آنها حالا به دنبال اعضای بیشتر در هیئت‌رئیس‌ه هستند. **امید چه خواهد کرد؟**

گفته می‌شود که در فراکسیون امید اجماعی برای انتخابات هیئت‌رئیس‌ه وجود ندارد. باین‌همه طبق شنیده‌ها فراکسیون در جلسه پیش‌روی خود، یک هفته پیش از انتخابات هیئت‌رئیس‌ه در این‌باره به اجماع نهایی می‌رسد. اینکه محمدرضا عارف با عضو دیگری برای ریاست مجلس مطرح خواهد شد، هنوز مشخص نیست. از سوی دیگر ممکن است در نواب رئیس هم که از اولین انتخابات هیئت‌رئیس‌ه تاکنون امیدی بودند، تغییراتی رخ دهد. مسعود پزشکیان، نماینده تبریز و علی مطهری، نماینده تهران، به ترتیب نایب‌رئیس اول و دوم مجلس دهم بوده‌اند. در مجموع ۱۱ عضو هیئت‌رئیس‌ه امید‌ها در سال اول و سوم، پنج نماینده و در دو سال دوم، سه نماینده داشتند. در این شرایط باید منتظر تصمیم نهایی فراکسیون امید برای انتخابات هیئت‌رئیس‌ه ماند.

زست مستقل ولایتی‌ها

فراکسیون ولایتی مجلس هنوز تصمیمی را درباره

آخرین نشست سران سه قوه در آذر ۹۷

نشست مشترک سران ۳ قوه دوباره برگزار می‌شود؟

۳ صندلی خالی

شد و رؤسای سه قوه درباره مشکلاتی که مؤسسات مالی و اعتباری برای مردم ایجاد کرده بودند، تبادل نظر کردند. پس از زلزله کرمانشاه نیز یک بار دولت میزان این نشست بود و آنان درباره زلزله کرمانشاه صحبت کردند.

پیگیری جلسات در سال ۹۷

سال ۹۷ با شوک اقتصادی و روند گرانی دلار آغاز شد. جلسات سران سه قوه نیز با پیگیری بیشتر و منظم‌تر برگزار شد. رؤسای قوه مقننه و قضائیه در همان ایام عید، در پاس‌تور میهمان حسن روحانی بودند و اعلام کردند و انسجام داخلی بیش از هر زمان دیگری ضرورت دارد و بر حل معیشت مردم، کارگران، روستاییان و همه کسانی که باید به زندگی آنان از لحاظ اقتصادی بیشتر رسیدگی شود، تأکید کردند. پس از آن نیز در دوم اردیبهشت نشست سران و مسئولان قوای مجریه، مقننه و قضائیه به میزبانی مجلس برگزار شد و سه ساعت به درازا کشید که در آن بر مسئله امنیت سرمایه‌گذاری، جذب سرمایه‌گذاری و رفع موانع تأکید شد. با خروج آمریکا از برجام و ادامه پیداکردن روند رو به رشد قیمت‌ها، جلسات شورای عالی هماهنگی

یادداشت

میانجیگران بالقوه منازعه ایران و آمریکا

سیداحمد فاطمی‌تژاد

توانایی علاوه بر جایگاه میانجی به کیفیت روابط آنها با طرفین منازعه برمی‌گردد. هرچند عراق و افغانستان هر دو روابط مطلوبی با ایران و آمریکا ندارند اما هر دو کشور بیشتر تحت تأثیر هستند تا تأثیرگذار و این نافی توان آنها برای تعدیل مواضع ایران و پاکستان است.
(ج) پشتکار: میانجی نباید با یک یا چند حرکت انتظار حل منازعه را داشته باشد. میانجی باید آماده پرداخت هزینه میانجیگری بوده و در این مسیر صبور و مصر باشد. به نظر می‌رسد که در مورد کشورهای نظیر کویت یا پاکستان این نوع آمادگی وجود ندارد. برای مثال، امیر کویت به پاسخخ به درخواست عمار حکیم برای میانجیگری میان ایران و آمریکا قول مساعدت داده اما ظاهراً رغبتی به این امر نداشته است. بنابراین، کویت در روزهای اخیر برای دورماندن از هزینه‌های منازعه تلاش کرده و برای مثال، به نظامیان خود برای حفاظت از میادین نفتی این کشور اعلام آمادە‌باش داده است.
(د) نبوغ: یعنی میانجی باید حداقل به اندازه طرفین منازعه نبوغ داشته باشد و برای شرایط گوناگون ابتکارات جدیدی را طرح کند. با توجه به اینکه منازعه ایران و آمریکا ه‌رروز ابعاد جدیدی پیدا می‌کند، میانجی با میانجی‌های بالقوه باید برای شرایط پیش‌بینی‌نشده آمادگی داشته باشد و

انتخابات هیئت‌رئیس‌ه اعلام نکرده؛ فراکسیونی که قریب به ۵۰ عضو در مجلس دارد. در انتخابات سال سوم حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس این فراکسیون، اعلام کاندیداتوری کرد و تأکید کرد که به صورت مستقل وارد انتخابات شده و تا لحظه آخر هم کنار نخواهد کشید. باین‌همه وقتی انتخابات به دور دوم کشید و رقابت بین لاریجانی و عارف تنگاتنگ شد، ناگهان میکروفون حاجی‌بابایی باز شد تا او به نفع لاریجانی کنار بکشد. باین‌همه آرای عارف باز هم افزایش داشت که شائبه فراکسیونی‌نبودن تصمیم حاجی‌بابایی را مطرح کرد. حالا درست یک سال بعد حسین نقوی حسینی، سخنگوی فراکسیون ولایتی، مثل سال‌ها قبل به «ایرنا» گفته که «ائتلاف با سایر فراکسیون‌ها و ارائه فهرست واحد بعید به نظر می‌آید و اکثریت اعضا موافق ائتلاف نیستند و معتقدند فراکسیون باید مستقل کاندیدا معرفی کند». به نظر می‌رسد ائتلاف فراکسیون ولایتی با مستقلین در نهایت برای حفظ لاریجانی محتمل‌ترین گزینه به استناد انتخابات پیشین است.

جلساتی برای تبادل نظر

اگر جلسه سران سه قوه ادامه پیدا کند، قطعاً آن تیم قبلی نخواهند بود. ۱۶ اسفند سال گذشته بود که آیت‌الله رئیسی از سوی مقام معظم رهبری به ریاست قوه قضائیه منصوب شد و جای آیت‌الله آملی‌لاریجانی را گرفت. البته حسن روحانی تا مرداد سال ۱۴۰۰ به‌عنوان رئیس قوه مجریه باقی خواهد ماند و باید دید در پنجم خرداد که انتخاب سالانه هیئت‌رئیس‌ه مجلس است، آیا باز هم علی لاریجانی به‌عنوان رئیس قوه مقننه انتخاب خواهد شد یا خیر؛ هرچند در پایان امسال نیز انتخابات مجلس برگزار خواهد شد. رؤسای سه قوه در چند نشست و جلسه دیگر نیز می‌توانند در کنار بنشینند و تبادل نظر کنند:

«مجمع تشخیص مصلحت نظام»؛ یکی از مهم‌ترین جلساتی است که سران سه قوه عضو آن هستند؛ اما نکته در‌خ‌رو توجه در اینجا، آن است که حسن روحانی به‌عنوان رئیس‌جمهور از زمان ریاست مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی بر مجمع، حدود سه سال است که در جلسات آن شرکت نمی‌کند. «شورای عالی فضای مجازی»؛ از دیگر جلساتی است که به ریاست رئیس‌جمهوری برگزار می‌شود و رؤسای دو قوه دیگر نیز در آن حضور دارند. این جلسات مرتب برگزار می‌شود و به‌جز در جلسه ۲۶ فورردین که علی لاریجانی حضور نداشت، در اکثر مواقع با حضور رئیس هر سه قوه برگزار می‌شود. «شورای عالی هماهنگی اقتصادی قوای سه‌گانه»؛ این شورا نیز به‌طور مرتب جلسه دارد. بعد از انتخاب آیت‌الله رئیسی برای ریاست دستگاه قضا، تا به‌حال پنج جلسه آن برگزار شده است و به‌جز غیبت او در جلسه ۲۵ اسفند سال گذشته، سران سه قوه در همه جلسه‌های سال جدید حضور داشته‌اند. ۱۶۰ روز از جلسه مشترک بین سران سه قوه می‌گذرد. از آن روز تا به حال، دولت شرایط اقتصادی مختلفی را تجربه کرده است. مجلس دهم نیز وارد سال آخر شده است و تکاپوی نمایندگان برای مجلس بعدی کم‌کم آغاز می‌شود. قوه قضائیه نیز با آمدن آیت‌الله رئیسی، دور جدیدی از فعالیت خود را آغاز می‌کند. همین نکات نشان می‌دهد اگر نشست جدیدی بین سران سه قوه صورت بگیرد، آنها باید درباره نکات و اتفاقات جدید پیش‌رو به گفت‌وگو بنشینند.

خبر

حجت‌الاسلام طائب مسئول اطلاعات سپاه شد

● **تس‌نیم:** با حکم فرمانده کل سپاه حجت‌الاسلام طائب مسئول اطلاعات سپاه و سردار حسن محقق نیز جانشین حجت‌الاسلام طائب شد. سردار سرلشکر پاسدار حسین سلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در آیین تکریم و معارفه مسئولان اطلاعات سپاه در سخنانی با نقد فلسفه سیاسی آمریکا، اظهار کرد: ریشه اصلی شکست‌های آمریکا در فلسفه سیاسی این کشور نهفته است که در بندکشیدن، وابسته‌کردن و اسیرکردن کشورها و ملت‌ها از جمله شاخص‌های آن می‌باشد. وی افزود: این فلسفه برای آمریکایی‌ها نه تولید قدرت، که تنها تولید دشمن کرده است؛ به گونه‌ای که امروز شکست و افول مدنیت سیاسی آنها را رقم زده است.

پورمحمدی:

ایران کشوری نیست که عده‌ای در پنتاگون برایش تصمیم بگیرند

● **ایرنا:** مصطفی پورمحمدی، دبیر عالی جامعه روحانیت مبارز کشور، با تأکید بر توان بازدارندگی دفاعی و منطقه‌ای کشورمان، تصریح کرد: ایران دیگر آن کشوری نیست که پنج نفر در پنتاگون بنشینند و برایش تصمیم بگیرند. او درباره عملیات روانی دشمن و احتمال روبرویی آمریکا و ایران، گفت: همان‌گونه که مقام معظم رهبری سه‌شنبه گذشته فرمودند، ما نه قصد جنگ داریم و نه آمریکا بدون درنظرگرفتن پیامدها و عواقب آن، جسارت جنگ را دارد. وی ادامه داد: ایران دیگر آن کشوری نیست که پنج نفر در پنتاگون بنشینند و برایش تصمیم بگیرند. توان ملی، دفاعی و ظرفیت منطقه‌ای کشورمان فراتر از آن است که عده‌ای در اتاق جنگ برای تهاجم به کشورمان تصمیم بگیرند. دبیر عالی جامعه روحانیت مبارز کشور یادآور شد: «اما یک دیوانه‌ای می‌تواند اوضاع را برهم بزند که به هیچ وجه منطق عقلانی اجازه جنگ را نخواهد داد. پورمحمدی تأکید کرد: قدرت بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران بسیار بالاست و تلقی ما این است که هرکسی که قصد حمله داشته باشد، پشیمان می‌شود به همین دلیل آنها دست به اقدام انتحاری نخواهند زد.

محسن مهرعلیزاده:

اروپایی‌ها جرئت عملیاتی کردن وعده‌هایشان را ندارند

● **باشگاه خبرنگاران جوان:** محسن مهرعلیزاده، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، بیان کرد: اگر ما به عملکرد اروپایی‌ها خوش‌بین هم باشیم، بایستی بگویم جرئت عمل ندارند، ولی اگر بدبین باشیم، باید بگویم که اروپایی‌ها هم در زمین طرف مقابل بازی می‌کنند. محسن مهرعلیزاده، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، به ارزیابی مهلت دوماه‌ه ایران به اتحادیه اروپا پرداخت و گفت: «این اقدام حداقل کاری بود که جمهوری اسلامی ایران می‌توانست انجام دهد، چراکه اروپایی‌ها در این قضیه در ظاهر می‌خواهند با ایران همکاری داشته باشند. ولی در عمل قدمی برنمی‌دارند و این نوعی معطل‌کردن و وقت‌کشی است». وی ادامه داد: «اگر ما به عملکرد اروپایی‌ها خوش‌بین هم باشیم، بایستی بگویم که جرئت عمل ندارند، ولی اگر بدبین باشیم، باید بگویم مهرعلیزاده همکاری پیام عدم فروش آب سنگین و اورانیوم به اروپایی‌ها گفت: «علی‌رغم اینکه اروپایی‌ها موضع تقریباً مخالفی را در این موضوع گرفتند، ولی واقعیت این است که اقدام اخیر ایران بیانگر آن بود که ما نمی‌توانیم تا ابد پایبند مفاد برجام باشیم».

عبدالرضاهاشم‌زایی:

رئیس‌جمهور برای نشست با فعالان سیاسی دیر اقدام کرد

● **اعتمادآنلاین:** عبدالرضا هاشم‌زایی، نماینده تهران و عضو فراکسیون امید مجلس، ضمن اشاره به دیدار رئیس‌جمهور با فعالان سیاسی کشور، گفت: «تفاک روحانی برای گذاشتن جلسه با فعالان سیاسی دیر شروع کرده است؛ برای مثال در مجمع نمایندگان تهران در سه سال اخیر جلسه‌ای با آقای روحانی نداشته‌ایم». او ادامه داد: «اوایل انقلاب که بنده هم نماینده بودم، به راحتی می‌توانستیم با رئیس‌جمهور دیدار داشته باشیم. اما در زمان قاجار بعد بنس‌ر فحیره و متحذانشش به ایران درباره وقایع بنس‌ر فحیره امارات و خط لوله نفتی عربستان است و هیچ‌یک از کشورهای فوق‌الذکر در این‌زمینه ظاهراً ابتکار خاصی نشان نداده‌اند. در مجموع، هرچند وضعیت منازعه ایران و آمریکا نامشخص است و سپس‌ا با تغییر در چشم‌نخبگان سیاسی‌سایخ جان سفید (ازجمله تغییر یا برکناری افرادی نظیر جاب‌پوتن)، منازعه مذکور فروکش کند اما به نظر می‌رسد کشورهای میانجی یا کاندیداهای مطرح در این روند بیش از آنکه به دنبال میانجیگری باشند، دغدغه عافیت‌طلبی دارند؛ به‌نحوی‌که ظاهراً طبق اخبار موجود حتی عراق به‌عنوان پرسروصداترین گزینه موجود عملاً دغدغه دوری از عوارض منازعه ایران و آمریکا را دارد. با این وضعیت، شاید کماکان جدی‌ترین گزینه‌های میانجیگری میان ایران و آمریکا، عمان و قطر باشند؛ که اولی در گذشته سابقه خوبی از خود در این زمینه به‌جای گذاشته و دومی به‌شدت مخالف نامانی و تنش در منطقه در شرایط حاضر است.